

MALTA

**QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
MAGISTRAT DR.
GABRIELLA VELLA**

Seduta tas-26 ta' Marzu, 2015

Avviz Numru. 194/1994/1

Silvio Izzi Savona

Vs

Joseph Mangion

Il-Qorti,

Rat l-Avviz ipprezentat minn Silvio Izzi Savona fit-22 ta' Frar 1994 permezz ta' liema jitlob li l-Qorti tikkundanna lil Joseph Mangion sabiex fi zmien qasir u perentorju jizgombra mir-raba maghrufa bhala "Quarto Beneficio San Marco" limiti taz-Zurrieq, minnu okkupata bla titolu validu fil-Ligi, bl-ispejjez kontra l-istess Joseph Mangion;

Rat id-dikjarazzjoni ta' Silvio Izzi Savona li l-valur lokatizzju tar-raba in kwistjoni ma jaqbix l-ghoxrin Lira Maltija (illum ekwivalenti ghal €46.59) fis-sena;

Rat in-Nota ta' l-Eccezzjonijiet ta' Joseph Mangion permezz ta' liema jeccepixxi li: (i) preliminarjament din il-Qorti hija inkompetenti *ratione materiae*; (ii) subordinatament u bla pregudizzju ghall-ewwel eccezzjoni, l-attur ma ghandu ebda dritt jipproponi din il-kawza stante li hu ma huwiex proprjetarju tar-raba in kwistjoni; u li (iii) subordinatament u bla pregudizzju, fi kwalunkwe kaz huwa jippossjedi r-raba in kwistjoni b'titolu validu skond il-Ligi;

Rat l-affidavit tal-konvenut esebit permezz ta' Nota pprezentata fis-6 ta' Gunju 1994 a fol. 6 sa' 8 tal-process, semghet ix-xhieda ta' Speranza Mangion moghtija waqt is-seduti ta' l-14 ta' Gunju 1994¹ u tat-12 ta' Lulju 1996²,

¹ Fol. 11 sa' 13 tal-process.

semghet ix-xhieda ta' Carmela Mangio moghtija waqt is-seduti ta' l-14 ta' Gunju 1994³ u tat-12 ta' Lulju 1996⁴, semghet ix-xhieda ta' Maria Mangion moghtija waqt is-seduti ta' l-1 ta' Novembru 1994⁵ u tat-18 ta' Marzu 1996⁶, semghet ix-xhieda ta' Felix Mangion moghtija waqt is-seduti ta' l-1 ta' Novembru 1994⁷ u ta' l-14 ta' Ottubru 1996⁸, semghet ix-xhieda ta' l-attur moghtija waqt is-seduti tas-27 ta' Novembru 1996⁹, tal-25 ta' Ottubru 1999¹⁰ u tal-5 ta' Gunju 2001¹¹, semghet ix-xhieda ta' Joseph Mangion moghtija waqt is-seduti tat-22 ta' Settembru 1997¹² u tad-9 ta' Marzu 1998¹³ u rat id-dokument esebit minnu permezz ta' Nota pprezentata fil-5 ta' Gunju 2001 a fol. 271 u 272 tal-process, semghet ix-xhieda ta' Lorenza Izzi Savona moghtija waqt is-seduti tas-17 ta' Gunju 1998¹⁴ u tat-12 ta' April 1999¹⁵, semghet ix-xhieda ta' Lorenza Caruana moghtija waqt is-seduti tat-30 ta' Novembru 2001¹⁶ u tad-9 ta' Jannar 2004¹⁷, semghet ix-xhieda ta' Angelo Cassar moghtija waqt is-seduta tat-13 ta' Mejju 2002¹⁸, semghet ix-xhieda ta' Anthony Deguara moghtija waqt is-seduti tat-13 ta' Mejju 2002¹⁹ u tad-29 ta' Marzu 2004²⁰ u rat id-dokumenti esebiti minnu markati Dok. "L1" sa' Dok. "L16" a fol. 376 sa' 410 u d-dokumenti markat Dok. "LD18" a fol. 541 tal-process u Dok. "LD4" a fol. 545 u 546 tal-process, semghet ix-xhieda ta' Carmel Sammut moghtija waqt is-seduti tat-12 ta' Gunju 2002²¹ u tat-23 ta' Lulju 2002²² u rat id-dokumenti esebiti minnu a fol. 422 u a fol. 429 tal-process, semghet ix-xhieda ta' Anthony Mifsud moghtija waqt is-seduti tat-3 ta' Ottubru 2002²³ u tal-21 ta' Novembru 2002²⁴ u rat id-dokumenti esebiti minnu markati Dok. "AMX" u Dok. "AMY" a fol. 438 u 439 tal-process, semghet ix-xhieda ta' Manuel Saliba moghtija waqt is-seduta tad-29 ta' Marzu 2004²⁵ u x-xhieda ta' Nathalie D'Amato moghtija waqt is-seduti tad-29 ta' Marzu 2004²⁶, ta' l-20 ta' Ottubru 2004²⁷, tat-30 ta' Novembru 2004²⁸ u ta' l-1 ta' Dicembru 2006²⁹ u

² Fol. 86 sa' 93 tal-process.

³ Fol. 14 sa' 17 tal-process.

⁴ Fol. 63 sa' 85 tal-process.

⁵ Fol. 20 sa' 23 tal-process.

⁶ Fol. 48 sa' 58 tal-process.

⁷ Fol. 24 sa' 27 tal-process.

⁸ Fol. 95 sa' 115 tal-process.

⁹ Fol. 126 sa' 146 tal-process.

¹⁰ Fol. 230 sa' 250 tal-process.

¹¹ Fol. 273 sa' 308 tal-process.

¹² Fol. 152 sa' 163 tal-process.

¹³ Fol. 167 sa' 176 tal-process.

¹⁴ Fol. 181 sa' 186 tal-process.

¹⁵ Fol. 196 sa' 222 tal-process.

¹⁶ Fol. 316 sa' 333 tal-process.

¹⁷ Fol. 468 sa' 502 tal-process.

¹⁸ Fol. 346 sa' 360 tal-process.

¹⁹ Fol. 361 sa' 375 tal-process.

²⁰ Fol. 509 sa' 522 tal-process.

²¹ Fol. 413 sa' 421 tal-process.

²² Fol. 427 u 428 tal-process.

²³ Fol. 433 sa' 437 tal-process.

²⁴ Fol. 441 sa' 449 tal-process.

²⁵ Fol. 523 sa' 534 tal-process.

²⁶ Fol. 535 sa' 540 tal-process.

²⁷ Fol. 553 sa' 558 tal-process.

²⁸ Fol. 560 sa' 562 tal-process.

²⁹ Fol. 584 sa' 586 tal-process.

Kopja Informali ta' Sentenza

rat id-dokumenti esebiti minnha markati Dok. "AD2" a fol. 542 sa' 544 tal-process, Dok. "NDD" a fol. 563 tal-process u d-dokumenti a fol. 582 u 583 tal-process;

Rat in-Nota ta' Sottomissjonijiet ta' l-attur a fol. 595 sa' 606 tal-process u rat in-Nota Responsiva tal-konvenut a fol. 612 sa' 622 tal-process;

Rat is-sentenza pronuncjata minn din il-Qorti diversament presjeduta fil-25 ta' Jannar 2011;

Rat is-sentenza pronuncjata mill-Qorti ta' l-Appell (Sede Inferjuri) fis-7 ta' Frar 2012;

Rat li l-kawza giet riappuntata ghas-smigh quddiem din il-Qorti kif issa ippresjeduta ghad-9 ta' Ottubru 2012;

Semghet it-trattazzjoni orali finali dwar il-meritu ta' dawn il-proceduri da parte tad-difensuri tal-partijiet kontendenti;

Rat l-atti l-ohra kollha tal-kawza;

Ikkunsidrat:

Bil-proceduri odjerni l-attur jitlob li l-konvenut jigi kkundannat sabiex fi zmien qasir u perentorju jizgombra mir-raba maghrufa bhala "Quarto Beneficio San Marco" limiti taz-Zurrieq, minnu okkupata bla titolu validu fil-Ligi, liema raba ghandha valur lokatizzju li ma jabqizx Lm20 (illum ekwivalenti ghal €46.59) fis-sena. Il-konvenut jilqa' ghat-talba ta' l-attur bis-segwenti eccezzjonijiet: (i) preliminarjament li din il-Qorti hija inkompetenti *ratione materiae*; (ii) subordinament u bla pregudizzju ghall-ewwel eccezzjoni, li l-attur ma ghandu ebda dritt jipproponi din il-kawza stante li hu ma huwiex proprjetarju tar-raba in kwistjoni; u (iii) subordinament u bla pregudizzju, li fi kwalunkwe kaz huwa jippossjedi r-raba in kwistjoni b'titolu validu skond il-Ligi.

B'sentenza pronuncjata fil-25 ta' Jannar 2011, din il-Qorti kif diversament presjeduta cahdet it-talbiet attrici stante li *ghal meno sal-grad tal-prima facie, il-konvenut jidher li ghandu titolu valdiu ta' kera* u konsegwentement laqghet l-ewwel eccezzjoni tal-konvenut u ddikjarat li l-Qorti tal-Magistrati ma hijiex kompetenti biex tiehu konjizzjoni tal-kaz in ezami, u cahdet ukoll it-tieni eccezzjoni sollevata mill-konvenut. L-attur appella minn din is-sentenza u b'sentenza pronuncjata fis-7 ta' Frar 2012 il-Qorti ta' l-Appell (Sede Inferjuri) tat is-segwenti decizjoni: *tilqa' l-appell interpost mill-appellanti Silvio Izzi Savona fir-rikors tieghu datat 11 ta' Frar 2011 biss fis-sens hawn deciz, b'dan li thassar u tirrevoka d-decizjoni fl-ismijiet premessi "Silvio Izzi Savona vs Joseph Mangion" (Avviz 194/94JP) datata 25 ta' Jannar 2011 b'dan li minflok qed tigi michuda l-ewwel eccezzjoni tal-konvenut appellat fejn*

eccepixxa li l-Qorti tal-Magistrati (Malta) ma ghandhiex kompetenza rationae materiae, b'dan li minflok din il-Qorit qed tiddikjara li l-istess Qorti tal-Magistrati (Malta) hija kompetenti li tisma' u tiddeciedi l-azzjoni attrici fil-mertu fid-dawl ta' l-eccezzjonijiet l-ohra sollevati, u ghalhekk din il-Qorti qed tibghat u tirrinvoja l-atti lura lill-Ewwel Qorti sabiex konsegwenti ghal din id-decizjoni tiddeciedi l-mertu tal-kaz fid-dawl tat-talbiet attrici u tal-bqija ta' l-eccezzjonijiet sollevati mill-konvenut/appellat skont il-Ligi.

Fil-fehma tal-Qorti bis-sentenza tas-7 ta' Frar 2012, il-Qorti ta' l-Appell (Sede Inferjuri) hassret u rrevokat is-sentenza ta' din il-Qorti tal-25 ta' Jannar 2011 fl-intier taghha, ossia mhux biss fejn din il-Qorti laqghet l-ewwel eccezzjoni sollevata mill-konvenut u ddikjarat ruhha inkompetenti li tiehu konjizzjoni tat-talbiet attrici izda anke fejn f'dik is-sentenza din il-Qorti cahdet it-tieni eccezzjoni tal-konvenut li l-attur ma ghandu ebda dritt jipproponi din il-kawza peress illi ma huwiex il-proprjetarju tar-raba in kwistjoni. Konsegwentement ghalhekk illum, ladarba l-eccezzjoni ta' l-inkompetenza ta' din il-Qorti giet deciza u determinata mill-Qorti ta' l-Appell (Sede Inferjuri), jehtieg li t-talba attrici ghall-izgumbrament tal-konvenut mir-raba maghrufa bhala "Quarto Beneficio San Marco" limiti taz-Zurrieq, in kwantu qed jokkupaha bla titolu validu fil-Ligi, tigi deciza u determinata fid-dawl tat-tieni u tielet eccezzjonijiet sollevati mill-konvenut u cioè fid-dawl ta' l-eccezzjoni li l-attur ma ghandu l-ebda dritt jipproponi l-azzjoni odjerna peress li ma huwiex il-proprjetarju tar-raba in kwistjoni u fid-dawl ta' l-eccezzjoni li fi kwalunkwe kaz huwa qed jippossjedi r-raba in kwistjoni b'titolu validu skond il-Ligi. Ghal kull buon fini jigi osservat li din il-posizzjoni giet rikonoxxuta mill-partijiet kontendenti stess tant illi waqt it-trattazzjoni orali finali quddiem din il-Qorti huma ittrattaw kemm il-kwistjoni tal-*locus standi* ta' l-attur kif ukoll il-kwistjoni tat-titolu vantat minnu.

In kwantu rigwarda l-eccezzjoni dwar in-nuqqas ta' *locus standi* ta' l-attur f'dawn il-proceduri peress li ma huwiex proprjetarju tar-raba meritu tal-kontestazzjoni, il-Qorti tirrileva li huwa principju assodat fis-sistema guridika nostrali li *l-interess mehtieg irid ikun wiehed dirett, legittimu u kif ukoll attwali u jrid johrog minn stat attwali ta' ksur ta' jedd, liema ksur ikun jikkonsisti f'kundizzjoni pozittiva jew negattiva li xxejjn jew tipprova ggib fix-xejn dritt li jappartjeni lid-detentur jew li lili jkun misthoqq. L-interess guridiku fattur huwa dak li l-imharrek jirrifjuta li jaghraf il-jedd ta' l-istess attur u li, fih innifsu, johloq il-htiega tal-vertenza. Ghalhekk, dan igib mieghu il-konsegwenza li l-ewwel u l-aqwa interess guridikament ammissibbli huwa dak li kull persuna ghandha, jigifieri li titlob li, fil-konfront taghha, isir haqq jew li tigi msewwija ingustizzja maghmula fil-konfront taghha. Illi jizdied jinghad ukoll li ghal dak li jirrigwarda l-aspett ta' attwalità ta' l-interess li biex azzjoni tista' ssehh u titqies imsejsa b'interess kif imiss, trid tkun kapaci li tipproduci rizultat vantagguz jew utli ghal min jipproponiha u li dak ir-rizultat jista' jigi utilizzat. Illi, minbarra dan, u dejjem ghal dak li jirrigwarda l-aspett ta' l-attwalità ta' l-interess fattur, irid jintwera li dak l-interess jibqa' jsehh matul il-hajja kollha ta' l-azzjoni, u mhux biss fil-bidu*

taghha, ghaliex jekk dan l-interess jonqos (jintemm) il-konsegwenza immedjata tkun li l-imharrek jinheles milli jibqa' fil-kawza – Anna Attard et v. Reverendu Patri Serafin Abela noe et, Citaz. 2538/00 deciza mill-Prim' Awla tal-Qorti Civili fit-12 ta' Dicembru 2001. **F'materja ta' lokazzjoni huwa principju stabbilit illi l-azzjoni diretta ghall-izgumbrament ta' persuna li tkun qed tokkupa bla titolu validu fond jew raba' mikrija, jipsetta lill-inkwilin**³⁰. Dan il-principju jinsab konfermat f'diversi sentenzi fosthom Antonio Catania v. Rinaldo Zahra, Appell deciz fl-20 ta' Frar 1953, fejn inghad illi min jakkwista l-inkwilinat ta' fond [jew ta' raba'] ghandu azzjoni diretta biex jizgombra lil min ikun qed jokkupa dak il-fond bla titolu, u fis-sentenza Patri Gulju Bonnici noe v. Raymond Mifsud et, Appell Civili 633/92 deciza mill-Qorti ta' l-Appell (Sede Inferjuri) fl-20 ta' Jannar 2003³¹.

Mill-provi prodotti fil-kors tas-smigh ta' dawn il-proceduri jirrizulta ampjament ippruvat li ghalkemm ir-raba in kwistjoni hija di proprjeta' tal-Gvern, l-attur ghandu d-dritt ta' inkwilinat fuq l-istess raba peress illi fl-24 ta' Awwissu 1993 huwa gie rikonoxxut fil-qbiela tar-raba minflok ommu Nikolina Izzi Savona li mietet fis-27 ta' Dicembru 1992³². B'hekk fid-dawl tal-principju guridiku appena citat u kuntrarjament ghal dak eccepit mill-konvenut, l-attur ghandu *locus standi* biex jistitwixxi l-proceduri odjerni fil-konfront tieghu ghall-izgumbrament mir-raba meritu tal-kontestazzjoni. Ghaldaqstant it-tieni eccezzjoni sollevata mill-konvenut ghandha tigi michuda in kwantu ghal kollox ingustifikata.

Trattata din il-kwistjoni jehtieg issa jigi trattat il-qofol proprio tal-proceduri odjerni: huwa gustifikat l-attur f'li jitlob l-izgumbrament tal-konvenut mir-raba maghrufa bhala "Quarto Beneficio San Marco" fil-limiti taz-Zurrieq ghaliex qed jokkupaha minghajr titolu validu fil-Ligi jew inkella tali talba ghandha tigi michuda ghaliex il-konvenut ghandu titolu validu in bazi ghal liema jista' jiddetjeni l-istess?

Fin-Nota ta' Sottomissjonijiet tieghu l-attur jikkontendi li *mill-provi u rizultanzi processwali, il-konvenut apparentement jipprova jikkampa t-titolu validu li allegatament ghandu fir-rigward ta' l-art in kwistjoni fuq tlett binarji, it-tlieta distinti ghal xulxin: (i) sullokazzjoni jew (ii) cessjoni ta' l-inkwilinat; u (iii) galadarba l-konvenut kien ilu jahdem ir-raba allegatament ghal zmien twil, ergo ma huwiex tenut jizgombra minnu*, izda imbaghad waqt it-trattazzjoni orali finali, liema trattazzjoni saret wara li l-Qorti ta' l-Appell (Sede Inferjuri) hassret is-sentenza ta' din il-Qorti tal-25 ta' Jannar 2011 u irrinvijat l-atti quddiemha ghad-decizjoni fil-meritu, l-attur argina s-

³⁰ Enfasi ta' din il-Qorti.

³¹ Angelo Cauchi et v. Carmelo Grima, Avviz Nru. 374/05 deciza mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) fit-28 ta' April 2011 u kkonfermata mill-Qorti ta' l-Appell (Sede Inferjuri) fit-30 ta' Ottubru 2012. Michael Caruana v. Emanuel Micallef et, Avviz Nru. 40/92 deciza mill-Qorti tal-Magistrati (Ghawdex) fil-25 ta' April 2002 u kkonfermata mill-Qorti ta' l-Appell (Sede Inferjuri) fl-10 ta' Lulju 2003.

³² Dok. "IS5" a fol. 117 tal-process.

sottomissjonijiet tieghu dwar it-titolu vantat mill-konvenut fuq il-kwistjoni tas-sullokazzjoni tar-raba in kwistjoni li l-konvenut jikkontendi giet koncessa lilu mill-awturi ta' l-attur.

L-attur jikkontendi li tali pretensjoni tal-konvenut ma tistax tregi ghar-raguni li fil-kaz in ezami ma jissussistux it-tlett elementi mehtiega ghal sullokazzjoni valida ghall-finijiet u effetti tal-Ligi, ossia: (i) ma hemmx ftehim bil-miktub; (ii) ma hemmx il-kunsens ta' sid ir-raba ghal tali sullokazzjoni; u (iii) ma jirrizultax l-element taz-zmien ta' tgawdija u ma tithallas l-ebda kera.

Fir-rigward ta' l-element li l-ftehim irid ikun bil-miktub, fin-Nota ta' Sottomissjonijiet tieghu l-attur jikkontendi illi *l-ewwel element mehtieg ghal kiri ta' aktar minn erba' snin huwa l-kitba. Din il-kitba mhijiex fakoltattiva izda hija perentorja fis-sens illi jekk ma ssirx kitba, is-sullokazzjoni qisha ma sehhtix ghaliex hija meqjusa nulla u bla effett fil-ligi. Il-konvenut ma esebixxa ebda skrittura ta' sullokazzjoni f'dawn il-proceduri u lanqas tressqet evidenza fis-sens li kienet saret xi tip ta' skrittura bejn l-ahwa Caruana jew Nikolina izzi Savona u l-konvenut. Fuq dan il-punt biss, it-tezi tal-konvenut li kien hemm xi forma ta' sullokazzjoni ma tregix ghaliex hija monka minn wiehed mit-tlett elementi indispensabbli sabiex sullokazzjoni tista' ssir. Waqt it-trattazzjoni orali finali l-attur ulterjorment issottometta li l-Artikolu 1536 tal-Kap.16 tal-Ligijiet ta' Malta, artikolu tal-Ligi invokat mill-konvenut biex jirribatti ghal din is-sottomissjoni ta' l-attur, japplika fil-kaz ta' tigidid ta' kirja li kienet ghal terminu originali definit, mentri fil-kaz in ezami ma jirrizulta l-ebda perijodu definit ta' kirja.*

Fir-rigward tal-kunsens ta' sid ir-raba l-attur jikkontendi li *t-tieni element mehtieg ad validitatem huwa l-kunsens tas-sid sabiex issir sullokazzjoni jekk is-sid ma jkunx ta l-permess tieghu minn qabel ma saret is-sullokazzjoni. Ghaldaqstant, il-ligi stess timponi presunzjoni juris tantum illi s-sid ma jaghtix il-kunsens tieghu ghas-sullokazzjoni u l-kunsens ghas-sullokazzjoni ghandu jigi pruvat. Ghandu jirrizulta però li fil-kaz odjern illi dan l-element ma gie bl-ebda mod pruvat mill-konvenut peress li ma tressqet l-ebda traccia ta' prova dwar kunsens moghti mid-Dipartiment ta' l-Artijiet ghas-sullokazzjoni. Infatti mix-xhieda tirrizulta illi l-attur u l-aventi kawza tieghu kienu u baqghu l-unici inkwilini rikonoxxuti. Mhux talli s-sid ma tahom ebda kunsens sabiex jissullokaw izda talli ma jirrizulta minn imkien li l-attur jew l-aventi kawza tieghu ghamlu xi talba del genere lid-Dipartiment ta' l-Artijiet. Hawnhekk fuq dan il-punt ukoll it-tezi tal-konvenut ma tregix. Waqt it-trattazzjoni orali finali l-attur baqa' jsostni l-posizzjoni li l-konvenut ma jistax ivanta titolu ta' sullokazzjoni validu fuq ir-raba in kwistjoni peress illi ma jirrizultax il-kunsens ta' sid ir-raba ghal tali allegata sullokazzjoni.*

Il-Qorti però ma taqbilx ma' dawn l-osservazzjonijiet ta' l-attur u tqis li l-forma skritta ta' ftehim ta' lokazzjoni/sullokazzjoni ta' raba u l-kunsens tas-sid ghas-sullokazzjoni ma humiex elementi mehtiega *ad validitatem* sabiex tali koncessjoni tkun tezisti u tkun valida ai termini tal-Ligi.

Ghalkemm huwa minnu li a tenur ta' l-Artikolu 1233(1)(e) tal-Kap.16 tal-Ligijiet ta' Malta l-kiri ta' raba ghal iktar minn erba' snin ghandu jsir bil-miktub, huwa principju assodat u accettat fis-sistema guridika nostrali li *sabiex il-kuntratt ta' qbiela* – u fil-fehma tal-Qorti dan ghandu jinkludi s-sullokazzjoni ta' raba wkoll – *jsehh, mhuwiex necessarju xi skrittura formali – jew xi kuntratt. Dan il-kuntratt ta' qbiela jista' jsir bil-fomm u ghandu elementi semplicissimi u cioè (1) tgawdija ta' raba; (2) hlas ghal din it-tgawdija li tista' issir permezz ta' flus kif ukoll prodott tar-raba, anke bhejjem*³³.

Apparte minn hekk a tenur ta' l-Artikolu 1532 (1)(b) tal-Kap.16 tal-Ligijiet ta' Malta, fejn ma jirrizultax ftehim espress jew cirkostanzi li jistghu juru x'kienet l-intenzjoni tal-partijiet dwar iz-zmien tal-kiri, il-kiri ta' raba jitqies li sar: (a) jekk il-fond hu li jista' jaghti frottijiet, ghaz-zmien mehtieg ghall-gabra tal-frottijiet ta' erba' annati; jekk il-fond ma jistax jaghti frottijiet, ghaz-zmien li ghalih hu meqjus il-kera, bhal ma jinghad ghall-fini u a tenur ta' l-Artikolu 1536(b) tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta, li jittratta dwar it-tgdid tacitu tal-kiri, *jekk, meta jaghlaq iz-zmien tal-kiri, il-kerrej jibqa' u jigi mholli fit-tgawdija tal-haga mikrija lilu, jinghad li l-kiri gie mgedded taht l-istess kondizzjonijiet u bl-istess jeddijiet u obbligi, ghal zmien meqjus kif jinghad fl-artikolu 1532, minbarra ghal dak li hu raba', illi l-kiri tieghu jinghadd imgedded ghaz-zmien li hu mehtieg ghall-gabra tal-frottijiet ta' sena.*

Mill-principju guridiku u disposizzjonijiet tal-Ligi appena citati johrog car ghalhekk li ma jistax jinghad li ghaliex fil-kaz in ezami ma gie esebit l-ebda ftehim bil-miktub ta' sullokazzjoni tar-raba in kwistjoni a favur il-konvenut, allura tali sullokazzjoni ma tistax titqies li saret jew li jekk giet koncessa hija nulla u bla effett fil-Ligi. In verità u kuntrarjament ghal dak pretiz mill-attur, tnejn huma l-elementi centrali ghall-kuntratt ta' qbiela – u dana anke fejn tidhol sullokazzjoni ta' raba: it-tgawdija tar-raba u l-hlas ta' korrispettiv ghal tali tgawdija, elementi dawn li se jigu ikkunsidrati iktar 'l quddiem f'din is-sentenza.

Bl-istess mod il-Qorti hi tal-fehma li n-nuqqas ta' kunsens ta' sid ir-raba ghas-sullokazzjoni ta' l-istess ma huwiex element daqshekk centrali ghall-validità ta' dak it-titolu **fil-kuntest tar-relazzjoni guridika li tinholq bejn l-inkwilin u s-subinkwilin**. In effetti huwa principju assodat fis-sistema guridika nostrali li *s-sullokazzjoni hu dak il-kuntratt li permezz tieghu l-konduuttur frapport ta' inkwilinat jaghti lit-terz, ghal kollox jew in parti, it-tgawdija tal-haga lokata lilu versu l-hlas ta' korrispettiv. Fl-istruttura guridika tieghu dan il-kuntratt hu wiehed awtonomu minn dak tal-lokazzjoni proprja, anke jekk skond dak dispost fl-Artikolu 1613 tal-Kodici Civili, huwa intimament dipendenti mill-kuntratt bejn il-lokatur u l-kerrej*³⁴. B'hekk

³³ Joseph Cutajar et noe v. Carmelo Galea, deciza mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) fis-17 ta' Novembru 1994.

³⁴ *Taipan International Limited v. Angelo Agius*, Appell Civili Nrul. 791/00, deciza mill-Qorti ta' l-Appell (Sede Inferjuri) fit-3 ta' Ottubru 2008.

ghalkemm in-nuqqas ta' kunsens ta' sid ir-raba ghas-sullokazżjoni ta' l-istess jista' jaghti lok ghal azzjoni da parte tas-sid fil-konfront ta' l-inkwilin, in-nuqqas ta' tali kunsens ma jistax jigi invokat mill-inkwilin biex jipprova jinneġa l-eżistenza jew iwaqqa l-validità legali ta' sullokazżjoni konċessa lis-subinkwilin.

Fid-dawl ta' dan ghalhekk jehtieg issa jigu trattati w ikkunsidrati z-zewg elementi verament centrali għall-kuntratt ta' qbiela u/jew sullokazżjoni ta' raba', u cioè: (i) it-tgawdija tar-raba; u (ii) il-hlas ta' korrispettiv għal tali tgawdija.

Fil-fehma tal-Qorti mill-provi prodotti u nonostante r-reticenza ta' l-attur li jirrikonoxxi l-istess, u dana anke tramite x-xhieda ta' martu Lorenza Izzi Savona li addirittura tghid li lill-konvenut qatt ma ratu jahdem fir-raba in kwistjoni³⁵, jirrizulta b'mod car li l-konvenut kellu u għad għandu t-tgawdija tar-raba meritu ta' dawn il-proceduri u li din it-tgawdija kienet ilha minnu ezercitata għal tul ta' zmien apprezzabbli. In effetti ghalkemm ma hemmx qbil bejn il-partijiet kontendenti dwar meta l-konvenut effettivament beda jahdem ir-raba in kwistjoni, jirrizulta b'mod car li wara l-mewt ta' Maria Caruana fl-1987 ir-raba kienet u baqghet tinhadem mill-konvenut biss. Dana johrog car ukoll mill-kontro-eżami ta' l-attur waqt is-seduta tal-5 ta' Gunju 2001³⁶, fejn in risposta għad-domanda fejn jinsabu l-imfietah tar-razzett li hemm mar-raba u tal-bieb li qieghed fuq barra, liema bieb fi kliemu stess fiz-zmien taz-zijiet tieghu kien bla serratura, l-attur xehed li dawn l-imfietah issa *qeghdin għandhom*, ossia għand il-konvenut, u in risposta għal mistoqsija kemm ilhom għandhom xehed *wara l-1987 zgur. ... mill-1987 bdew jippussessaw ruhhom minnhom, minn meta mietet iz-zija*.

Madanakollu però it-tul ta' zmien tat-tgawdija tar-raba wahdu mhux bizzejjed sabiex jinholoq titolu ta' qbiela fuq l-istess. Huwa principju assodat fis-sistema guridika nostrali li *l-pussess tar-raba huwa biss wiehed mill-elementi kostitutivi tat-titolu tal-qbiela, izda l-pussess wahdu ma jsarrafx dak it-titolu. ... Illi l-fatt li bniedem kien jahdem ir-raba ma jaghtihx jedd awtomatiku ta' titolu ta' qbiela u lanqas ma juri b'daqshekk biss li dak il-jedd jinsab maghruf mis-sid* [jew mill-inkwilin f'kaz ta' sullokazżjoni]. *Hija r-rieda tal-ligi wkoll li kiri ta' raba għal zmien ta' aktar minn erba' snin għandu jsir b'kitba taht piena ta' nullità. Dan jinghad ghalkemm gie wkoll ritenut li l-kuntratt ta' qbiela ma jehtiegx xi formalità rigida għall-holqien tieghu u għandu "elementi semplicissim". Ghaliex kif inghad il-ligi tagħraf titoli oħrajn minbarra l-qbiela li bihom wiehed izomm f'idejn u/jew jahdem raba li mhux tieghu. Fost dawn hemm il-kommodat u wkoll il-prekarju, li jixbah lil ta' l-ewwel imma fil-kaz tal-prekarju ma jissemmiex iz-zmien li l-haga tkun qieghda tigi mghoddija lill-pussessur u b'hekk is-sid jista' jitlobha lura x'hin*

³⁵ Xhieda mogħtija waqt is-seduta tat-12 ta' April 1999, fol. 196 sa' 222 tal-process.

³⁶ Fol. 273 sa' 308 tal-process.

irid. Il-qbiela ma tistax tkun minghajr konsiderazzjoni u jrid jintwera l-hlas ta' korrispettiv lis-sid [jew lill-inkwilin f'kaz ta' sullokazzjoni]³⁷.

Minn dan il-principju ghalhekk johrog car li sabiex jissussisti t-titolu ta' qbiela, apparte t-tgawdija tar-raba irid ikun hemm **ukoll** il-hlas ta' korrispettiv ghal tali tgawdija, li in effetti huwa l-punt li jikkostitwixxi l-qofol kollu tal-kaz in ezami.

Il-konvenut jikkontendi li huwa kien ihallas lil Nikolina Izzi Savona, ghall-ewwel ghan-nom ta' Giuseppe u Maria Caruana w in segwitu lilha direttament bhala l-inkwilin rikonoxxut mis-sid wara l-mewt ta' Maria Caruana, is-somma ta' Lm12.00 fis-sena li in segwitu zdieget ghal Lm15.50 fis-sena. Dan il-hlas kien jigi effettwat kull sena f'Santa Marija, izda qatt ma giet rilaxxata ricevuta favur tieghu. Fir-rigward fl-affidavit tieghu l-konvenut ighid *fis-sena 1979 jien kont ilhaqt ftehim ma Nikolina Izzi Savona bhala prokuratrici ta' hutha Guzeppi u Maria, xebba, ahwa Caruana, sabiex nibda nahdem l-ghelieqi fuq imsemmija jien u nhallashom kull Santa Marija xi haga fuq tnax-il Lira (Lm12) kif fill-fatt bdejt naghmel kull sena minghajr però ma ninghata ricevuta. Fis-sena 1984 miet Giuzeppi Caruana u l-qbiela ta' l-ghelieqi nqalbet fuq ohtu Maria Caruana u fuq talba ta' Nikolina Izzi Savona, dejjem bhala prokutarici ta' Maria Caruana, il-qbiela tieghi zdieget ghal hmistax-il Lira u hamsin centezmu (Lm15.50c) fis-sena. Fis-sena 1987 mietet Maria Caruana u d-Dipartiment ta' l-Artijiet qaleb il-qbiela fuq Nikolina Izzi Savona nnifisha u din id-darba hija ma talbitnix zieda u ghalhekk komplejt inhallasha bl-istess ammont bhal qabel sakemm din mietet³⁸. Il-konvenut baqa' jsostni l-posizzjoni tieghu anke meta xehed quddiem il-Qorti w in sostenn ta' dak minnu affermat ressaq diversi xhieda, senjatament lil huh Felix Mangion, il-mara ta' huh Carmela Mangion, ommu Maria Mangion u lil Speranza Mangion li fiz-zmien kienet it-tfajla tieghu, li lkoll iddikjaraw li l-konvenut kien ihallas qbiela ghar-raba mertu tal-kontestazzjoni.*

L-attur da parte tieghu kategorikament jichad li r-raba in kwistjoni kienet giet sullokata lill-konvenut u li l-konvenut kien ihallas qbiela lil ommu u huwa ghalhekk li skontu l-konvenut ma ghandu l-ebda ricevuta ghal tali allegat hlas.

Fix-xhieda li ta waqt is-seduta tas-27 ta' Novembru 1996³⁹, in risposta ghall-mistoqsija *taf li fis-1979 jekk kien intalhaq xi ftehim bejn il-mama tieghek u s-sur Joseph Mangion biex din ir-raba titqabbel ghall-kera, qbiela ta' tnax-il Lira fis-sena? l-attur irrisponda naf cert li ma kienx sar dak il-ftehim ghax il-mama tieghi l-ewwel nett ma kenitx bniedma illitterata, taf li ma tistax tikser difrejha mal-ligi, kienet taf li ma tistax tikri jew tqabbel, taghmel negozju minn xi art taghha, imbaghad kull ma kienet tghidli, x'kienet taghmel kienet tghidli, u ghall-mistqosija qatt qaltlek isma, hemm hekk ser nqabbluh lil*

³⁷ Francis Farrugia v. Robert Farrugia et, Citaz. Nru. 613/99, deciza mill-Prim' Awla tal-Qorti Civili fis-27 ta' Mejju 2004.

³⁸ Affidavit tal-konvenut a fol. 7 u 8 tal-process.

³⁹ Fol. 126 sa'146 tal-process.

*Joseph Mangion jew lil Cikku jew lil Peppi? l-attur irrisponda No, li kienet tghidli dejjem jekk intom ma triduhx dan ir-raba ceduh wara mewti. Jien miniex lest li ncedih, imbaghad jghidu x'ghamiltina. Huwa baqa' jsostni il-posizzjoni tieghu anke in kontro-ezami waqt is-seudta tal-25 ta' Ottubru 1999⁴⁰ u waqt is-seduta tal-5 ta' Gunju 2001⁴¹ fejn waqt din l-ahhar seduta ghall-mistoqsijiet naqblu illi jekk allura Nicolina kienet skond int ma kienetx bniedma illitterata u taf li ma tistax tikser difrejha mal-ligi, kien ghalhekk li kienet qed taccetta l-qbiela minghajr ma thorog ricevuta? Ara kienx ghalhekk li ma kienetx qed tohrog l-ircevuta Sur Izzi Savona? ... Qatt accettat flus u tat ricevuta? l-attur irrisponda ma kienetx qed taccettaha l-qbiela! Ma riedetx taccettaha ghax kienet taf li ma tistax taghmlu dan l-oggett. ... No. Ma kienetx tohrog ricevuta ghax hi kienet taf li ma tistax taghmlu. Kienet taf li ma tistax tikri oggett li m'huwiex taghha. ... No. ... Kull ma kienet taghmel wara mewt missieri kienet tipprova tghid lili u tghid lil hija. Jiena kont nghidilha "ghid lil hija wkoll halli jkun kollox korrett". Apparte minnhekk fin-Nota ta' Sottomissjonijiet tieghu l-attur jikkontendi li x-xhieda prodotti mill-konvenut in sostenn tal-pretensjoni tieghu in verita' igiddu lil xulxin u fir-rigward tal-kwistjoni tar-ricevuta jikkontendi *fil-fatt l-ebda ricevuta ma intweriet biex tissorstanzja t-tezi ta' l-intimat li kien isir hlas ghaliex fil-fatt ricevuta ma kienux isiru ghaliex hlas ma kienx isir. Ghaldaqstant fin-nuqqas tal-produzzjoni ta' l-allegat ftehim li kien sar u tali ricevuti tal-kera, l-konvenut kellu jressaq provi rassikuranti li jsostnu t-tezi tieghu li ghandu titolu validu fuq l-imsemmija proprjeta', haga però li naqas li jaghmel ghaliex daww il-fatti li jirrizultaw mill-atti tal-kawza ma jghinu xejn lill-konvenut fit-tezi tieghu⁴². Jikkontendi wkoll li Lorenza Caruana, xhud prodotta mill-konvenut stess, iddikjarat b'mod car li l-konvenut qatt ma ghadda l-ebda hlas ta' qbiela lil Nikolina Izzi Savona.**

Fir-rigward tal-prova dwar il-hlas ta' kera/qbiela fin-nuqqas ta' ricevuta jinghad illi kif saput, *il-prova tal-hlas tista' ssir b'kull mezz probatorju iehor konsentit mill-ligi. Jinghad, di fatti, illi "ghalkemm il-prova ta' l-ircevuta tista' titqies li tkun l-ahjar prova u l-aktar wahda li tassigura lid-debitur li jkun hallas kontra l-pretensjonijiet ingustifikati tal-kreditu, mhux ezskluz li tali prova tista' ssir mod iehor" (Joe Chetcuti et v. Joseph Pearson et noe, Appell, 5 ta' Ottubru, 1998)⁴³.*

Il-Qorti qieset sew il-provi prodotti mill-partijiet kontendenti dwar l-ezistenza o meno ta' sullokazzjoni tar-raba in kwistjoni a favur il-konvenut u wara tali ezami tikkonkludi li bhala fatt ir-raba in kwistjoni kienet giet sullokata favur il-konvenut u hu kien ihallas il-qbiela relattiva.

⁴⁰ Fol. 230 sa' 250 tal-process.

⁴¹ Fol. 273 sa' 308 tal-process.

⁴² Fol. 600 u 601 tal-process.

⁴³ Taipan International Limited v. Angelo Agius, Appell Civili Nru. 791/00, deciza mill-Qorti ta' l-Appell (Sede Inferjuri) fit-3 ta' Ottubru 2008; Grezzju Mizzi v. Joseph Fenech, Avviz nru. 785/01 deciza mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) fis-16 ta' Dicembru 2010.

Hija waslet ghal din il-konkluzzjoni b'mod partikolari in bazi ghas-segwentu ragunijiet:

- Il-qbiela li l-konvenut jikkontendi li kien ihallas lil Izzi Savona kienet ta' Lm12.00 fis-sena in segwitu mizjuda ghal Lm15.50, li incidentalment kienu l-valuri tal-qbiela dovuta w imhallsa minn Caruana u in segwitu Izzi Savona lid-Dipartiment ta' l-Artijiet⁴⁴. Fil-fehma tal-Qorti din hija ko-incidenza notevoli u kemm-il darba l-konvenut ma kienx qed ihallas qbiela, kif pretiz u affermat mill-attur, huwa difficilment seta' jaghti valuri li b'kumbinazzjoni jikkombacjaw mal-valur tal-qbiela dovuta w imhallsa minn Caruana u in segwitu minn Izzi Savona lid-Dipartiment ta' l-Artijiet.

Ghal kull buon fini jigi rilevat li ghalkemm mix-xhieda ta' Anthony Mifsud⁴⁵, Direttur ta' l-Agricoltura, jirrizulta li kien l-istess Direttur ta' l-Agricoltura li abbozza l-ittra⁴⁶ li fl-1 ta' Dicembru 1990 il-konvenut baghat lid-Dipartiment ta' l-Artijiet biex jigi rikonoxxut bhala l-inkwilin tar-raba in kwistjoni⁴⁷, l-istess Mifsud iddikjara li l-konvenut *ikun qalli il-kaz, iddiskutih mieghi u kont nghidlu: Ikteb ittra lill-Lands Department. Imbaghad jibdew jinfixlu u jitolbuni biex nghinhom u niddraftjahhielhom* u in risposta ghad-diversi mistoqsijiet *kemm niccaraw punt. Però inti ma indagajtx jew ma kkonferajtx il-fatti li hu qed jallega f'dik l-ittra? Jigifieri ma dhaltx jekk verament kienx qed ihallas jew le lil Nicolina Izzi Savona? Qed naqblu? Jigifieri qed naqblu li ma dhaltx f'dawk il-fatti hawn? Qed naqblu jew mhux qed naqblu?* Anthony Mifsud irrisponda *No. Mhux kwistjoni taghna. ... No. ... Le, naqblu. Ma investigajtx. Jien noqghod fuq il-kelma tieghu.* B'hekk lanqas jista' jinghad li kien Anthony Mifsud li b'xi mod zvela lill-konvenut l-ammont ta' qbiela imhallsa minn Caruana/Izzi Savona lid-Dipartiment ta' l-Artijiet.

- Il-Qorti difficilment tista' temmen li l-familjari ta' l-attur hallew lill-konvenut jahdem ir-raba in kwistjoni u ma jiehd u xejn ta' dan, lanqas xi prodott mill-istess, speċjalment wara li spicca jahdem ir-raba wahdu in segwitu ghal mewt ta' Maria Caruana, hekk kif affermat mill-attur. Ma huwiex affattu kredibbli li Nikolina Izzo Savona kienet u baqghet thallas il-qbiela tar-raba lid-Dipartiment ta' l-Artijiet meta kien qed igawdi minn dik ir-raba l-konvenut biss u li per di più fin-nuqqas ta' tali titolu l-attur kellu jitlob lill-konvenut – ghaliex in verità dak huwa li ghamel – biex ihallih, jew ahjar ihalli lill-ibnu jahdem parti zghira minn din ir-raba, liema talba giet rifjutata.

⁴⁴ Vide xhieda moghtija mill-attur waqt is-seduta tas-27 ta' Novembru 1996, fol. 126 sa' 147 tal-process.

⁴⁵ Xhieda moghtija waqt is-seduta tal-21 ta' Novembru 2002, fol. 441 sa' 449 tal-process.

⁴⁶ Dok. "AMY" a fol. 439 tal-process.

⁴⁷ Dok. "Li" a fol. 376 tal-process.

- L-iskuza li jaghti l-attur ghar-raguni ghalfejn il-hlas ta' Lm15.50 effettwat mill-konvenut f'Awwissu 1992, ossia meta kienet ghadha hajja Nikolina Izzi Savona, gie minnu ritornat lill-konvenut f'Jannar 1993 wara li mietet l-istess Nikolina Izzi Savona ma hijiex affattu kredibbli.

Mill-provi jirrizulta li f'Awwissu 1992 il-konvenut flimkien ma' huh Felix Mangion marru ghand l-attur biex ihallsuh il-qbiela tar-raba u bhala fatt il-konvenut halla ma' l-attur is-somma ta' Lm15.50 bhala hlas tal-qbiela tar-raba mahduma minnu. Dak iz-zmien Nikolina Izzi Savona kienet ghadha hajja u mietet f'Dicembru ta' dik is-sena. F'Jannar 1993, senjatement fl-4 ta' Jannar 1993⁴⁸, l-attur ittirona s-somma ta' Lm15.50 lill-konvenut u informah li ma kien qed jaccetta l-ebda hlas minghandu. L-attur iggustifika t-trapass ta' zmien bejn meta l-konvenut hallielu s-somma ta' Lm15.50 u meta huwa rritorna dan l-ammont lill-istess konvenut bil-mod segwenti: *dana li gew ikellmuni kien f'Awwissu tan-1992, jigifieri wara li kellna daqsxejn ta' battibekk fuq dik il-bicca ta' art zghira li jiena urejthom li jiena rrid nibda nahdimha jiena u t-tifel u riduni naccetta l-qbiela. Dak iz-zmien in parentesi kelli problema ta' membru mill-familja tieghi diretta li ma kontx kalm bizzejjed biex nargumenta jew nirraguna ma' dawn in-nies li kienu Joe u hih Felic u at a certain point in time dawn poggewli l-flus fuq il-mejda. Jiena kont naf li ma dawn minix ser nasal ghall-ragunament u l-anqas tip ta' kompromess kif jidher car jien qed inhallik tahdem l-art li rrikonoxxut fuqha jien u biex naghmel bicca zghira li tigi qisha hammiela f'ghaxart itmiem raba minix qed thallini, qed timpedini. Di fatti gew jaghtuni l-qbiela li jiena ma missejtx però huma poggewha fuq it-tavolina tassalott u huma tahuli wara Santa Marija jigifieri wara l-15 ta' Awwissu u jiena fit-28, 29 ta' Awwissu ghamilt ic-cekk biex jiena nerga' nibaghtulu lura u jiena in konsegwenza li jiena kelli lil ommi l-isptar li jiena biss kelli niehu hsiebha allura kelli mohhi mgħobbi, preokkupat bil-posizzjoni tagħha li mietet f'Dicembru tan-1992, u plus hekk kien ghad kelli problema pendent ta' ibni, kienet oggett personali li ma ghandiex x'taqsam ma' dan il-kaz, u minghalija li battulhom. Irrealizzajt li ma bghattulhomx u bghattulhom. Irrealizzajt li ma bghattulhomx u bghattulhom fis-7th January irregistrat. Għall-kuntrarju kif hemm fix-xhieda ta' Felic li kien qal li bghattulhom f'Mejju. Nassumi li qallha forsi biex itawwal iz-zmien⁴⁹. In kontroezami waqt is-seduta tal-5 ta' Gunju 2001⁵⁰ l-attur irribadixxa li f'Awwissu 1992 ghamilt ic-cekk biex nirritornah, imbagħad kont insejt nibaghtu u bghattulu f'Jannar 1993. ... Bit-tahbit li kelli t'ommi l-isptar, kont preokkupat dak iz-zmien. Nahseb kelli ragun. Irritornajtu dak iz-zmien, indunajt li ma kontx irritornajtu qabel, bil-preokkupazzjonijiet li kelli dak iz-zmien.*

⁴⁸ Dok. "JA1" a fol. 272 tal-process.

⁴⁹ Xhieda mogħtija fis-27 ta' Novembru 1996, fol. 126 sa' 146 tal-process.

⁵⁰ Fol. 273 sa' 308 tal-process.

Nonostante dak affermat mill-konvenut però jirrizulta li fil-perijodu bejn Lulju 1992 u Jannar 1993, ossia tul il-perijodu li allegatament ma kellux mohh jirritorna s-somma ta' Lm15.50 imhallsa mill-konvenut, l-attur baghat diversi ittri, precizament ben tmien ittri⁵¹, lill-Kummissarju ta' l-Artijiet in konnessjoni mar-raba in kwistjoni u d-dritt ta' qbiela fuqha, fejn specifikatament ghamel referenza ghall-okkupazzjoni, skontu bla titolu, tar-raba da parte tal-konvenut. Fid-dawl ta' dawn l-ittri, li kjarament juru l-interess ta' l-attur fir-raba in kwistjoni tul dan il-perijodu, il-Qorti difficilment tista' temmen li l-attur nesa jirritorna s-somma flus imhallsa mill-konvenut f'Awwissu 1992 bhala qbiela ghar-raba, titolu minnu oppost u michud, u konvenjentement ftakar jirritornaha biss wara li mietet ommu f'Dicembru 1992.

L-unika spjegazzjoni logika ghall-agir ta' l-attur hija li Nikolina Izzi Savona effettivament kienet qed taccetta l-hlas tal-qbiela minghand il-konvenut ghat-tgawdija ta' din ir-raba, ghad illi ma kenitx qed taghtih ricevuta ghal tali hlas, u dement li kienet ghadha hajja l-attur ma setghax jirritorna jichad dan il-hlas u jirritorna l-flus. Huwa haseb però li mal-mewt ta' Nikolina Izzi Savona kien legittimat f'li ma jaccettax il-qbiela minghand il-konvenut u b'hekk seta' jirritorna l-hlas, hsieb dan però ghal kollox guridikament zbaljat.

Fid-dawl ta' dan kollu osservat il-Qorti tqis li kif except mill-konvenut huwa ghandu titolu validu fuq ir-raba maghrufa bhala "Quarto Beneficio San Marco" fil-limiti taz-Zurrieq, ossia din ir-raba tinsab sullokata ghandu, u konsegwentement ghalhekk l-attur ma ghandux dritt jitlob l-izgumbrament tieghu minnha.

Ghal dawn ir-ragunijiet il-Qorti taqta' u tiddeciedi l-kawza billi filwaqt li tichad it-tieni eccezzjoni tal-konvenut, tilqa' t-tielet eccezzjoni sollevata minnu u konsegwentement tichad it-talba attrici.

L-ispejjez ta' dawn il-proceduri ghandhom jigu sopportati interament mill-attur.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----

⁵¹ Dok. "L2" a fol. 378 u 379 tal-process u Dok. "L4" sa' Dok. "L12 a fol. 382 sa' 403 tal-process.